

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадк. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Ручкописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 300 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Перед виїздом на вакації не забудьте
обезпечити свого мешкання від крадіжки з відомим
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.
За обезпечення домашнього урядування на
1000 зол., пересічна річна премія wraz з до-
датком виносить 4 зол.

Кінець репараційної кампанії.

Берлін, 3. VI. 1929.

Після чотирьох місяців дебат — або радше
сварок — репараційні „знатоки“ таки
оговорились. Коли беру це слово „знатоки“ в лап-
ки, то роблю це тому, щоб зі самого початку під-
креслити, що конференція, яка зішлася була на
базі комерційної доцільності і бажала розв'язати
спрашу репарацій поза рамками всякої політики,
але скоро перемінилась у чисто політичний кон-
вентикль, на якому мірошлатини зробились не фінансові,
а політичні міркування. Фінансові „зна-
токи“ перемінились в сто процентних політиків.
Тому розв'язка проблеми є не фінансова, а чисто
політична.

Слідуючи за розвитком репараційної кон-
ференції, не мож було вгадувати вражіння, що
відбуває вона свої дари на торгелі, яка в кож-
ній хвилині може розірватись. Фактично конфе-
ренція весь час нахилилась не на чисту політи-
чну боротьбу, а на політичний компроміс. Це
сталося тому, що в кожній хвилині, коли
один з боків хотів дійти до позитивної розв'язки
проблеми, інший бок завжди знаходився в стані
політичної кризи; не покінчилася ще одна справа,
ледви залагоджено той чи інший конфлікт, коли
один з боків несподівано другий: так до самого
кінця. Врешті нахил до крам прибирав хвилини-
ми характер справжньої гумористики, як от на-
приклад з приводу деяких бельгійських претен-
цій. Вже партії оговорились щодо чисел, чаю
алячевля, способів трансферу в комерційнізації,
амонтовано цілу скоміліковану репараційну ма-
шину з цілою її системою мораторії і кляузул,
аложено проект остаточного акту для життя у-
рядів, уже репараційні писарі почали заважувати
акти, а журналісти хотіли змучити пера, — коли
— знов нова криза! Бельгійці заявляють в остан-
ній хвилині, що акту не підписувати, якщо не бу-
де погоджена вальоризація грошей, що їх були
німці видали в Бельгії підчас окупації. Ледви
ахось поталячило учасникам конференції втихо-
мирити бельгійців; німцями знатоки заперили
їх, що нім уряд цю справу позитивно розв'яже, та
де в Штресман мусів у Берліні віддати бельгій-
ському послові відповідні заяви.

Політична аналіза всіх отих безконечних ре-
параційних криз виявляє одне маркантне явище,
— а саме: європейські контрагенти не мали надто
великої охоти дійти до позитивної розв'язки
проблеми і це є виключна заслуга американців,
що конференція таки не експлодувала. В останніх
днях треба було лягти всього латиску американ-
ського капіталу і порушити в Вашингтоні цілу
дипломатичну машину, щоб примусити євро-
пейських контрагентів до компромісу. Характе-
ристичні були останні дні репараційної кампанії;
всі проблеми несподівано переоб'єднані, в го-
ловних проблемах найбільше формули компромі-
су, а поміж того, учасники несподівано загались
сказати останнє слово, почалися якесь теоретич-
но-принципні дискусії, несподівано хотіли собі
ати час і можливість, щоб знайти ще якусь причи-
ну для чергової — кризи. Тільки рідше, міщам
чуть дуже мало дипломатична акція провідни-
са конференції, американця Оуена Юнга не допу-
стила до нових історій. Під новим натиском парт-
нери мусили волею-неволею погодитись на оста-
тнє формулу компромісу. Зрозуміла політика!
Американцем не дуже багато залежить на євро-
пейських справах. Вони хочуть мати свої гроші.
Іхні капітали є уложені в Європі в той спосіб, що
за допомогою своїх фінансових політиків, вони
завжди мають можливість провести свою волю.

Характеристичним є те, що найшліше також
вони, які хотіли конференції зрівняти дарма, що
її позитивна розв'язка привносить німцям безсу-
мнівну користь, і що найважливіше, далеко від
можливості на майбутнє. Під кінець конференції
уступки доводили несподівано другий нім. офіцій-
ний знаток д-р Феглар, саме в хвилині, коли по-

НЕДІЛЯ, 9. ЧЕРВНЯ, год. 4. попол. на площі „СОКОЛА БАТЬКА“ у ЛЬВОВІ (біля стрийської роґачки)

ВЕЛИКЕ СВЯТО МОЛОДІ

УСІХ ЛЬВІВСЬКИХ ШКІЛ І ВИХОВНИХ ЗАВЕДЕНЬ „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

ПРОГРАМА БОГАТА! ТИСЯЧІ МОЛОДІ! ДУТА ОРХЕСТРА!

ЙДЕМО ВСІ ОБОВ'ЯЗКОВО!

чали позначуватись можливістю, що конфе-
ренція покінчиться позитивними результатами. Д-р
Феглар, генеральний директор одного з наймо-
гутніших нім. сталених концернів, авіаційний передов-
сім з великою рурською індустрією, був до певної
міри представником німецьких промисловців. В
тій моменті ще раз яро зарисувались з трудом
скрипані протилежності в концерні німецької
закордонної політики. В той час, коли демокра-
тичний уряд проводив послідовно ще й досі „лю-
карненську“ лінію замирення зі заходом і балам
особливо з французами дійти до порозуміння,
тяжкі індустріальні круги, опора німецького фа-
шизму, в радше прихильниками т. зв. сх. кон-
венції, в якій не малу роль грають налі на реалі-
зацію — і всякі політичні можливості та ком-
бінації зі СРСР. Поміж опротиву д-ра Феглара,
нім. уряд найшов досить підстави, щоб підписа-
ти під рішенням репараційної конференції і
маємо всі дані думати, що вже скоро почнеться
внутрішньо-німецька кампанія за репараційну
справу.

Але не тільки в одній Німеччині хід репара-
ційної конференції виявив позакулісові відноси-
ни, які далеко не покриваються з офіційною
міжнародною політикою. Ось так, ми бачили в
одному моменті дуже симптоматичний удар
Оуена Юнга в сторону уряду консервативіста. Юнг
намагався ввести англійців в таку ситуацію, що-
би вони були примушені, або переняти на себе
більшість збитків і скреслень, які конференція
мусила поробити в сторону німців або взяти на
себе відповідальність за зрівняння конференції. В
обох випадках консер. уряд мусів би був потер-
піти і стратити престиж серед виборчих мас. По-
тім тільки свідчить про цинізм мужицького уряду,
що не діяв на все, заперестував і справу
— виграв. Черговою яркою блисканкою, яка осві-
тила тло міжнародної політики був удар Сноу-
дена в сторону французів, яким англійські робіт-
ники заважали, що не підтримують фінансового
компромісу поміж Англією і Францією, заклопо-
таний в консервативних міркувань про потреби
союз із Францією у майбутньому, що й спричи-
нило цілий ряд уступок консервативіст у сторону
французів. Це була — у фінансовій площині —
заповідь зриву з франкофільською політикою
Чемберлена. Ту заповідь інтерпретовано зрештою
як нову орієнтацію англійської політики в сто-
рону можливостей компромісу з Америкою.

Оскільки ще не досім вирівано зарисовують-
ся ті політичні наслідки, які потягнеться за собою
позагодження репараційної справи, остільки па-
нує ясність бодан у фінансовій площині.
Вирішено перш за все, заложити репарацій-
ний банк, який має урядувати розподілі ні-
мецьких репарацій. Однак цей банк матиме по-
кищо значно вузке поле діляння чим не прок-
товано спочатку. Первісний план репараційного
банку передбачував регуляцію не тільки німець-
ких репарацій, але й усього міжнародного во-
єнного задовження. Тимчасом проблеми загально-
го задовження не вирішено. І цей банк має поки-
що виключно одне завдання, а саме німецьких
репарацій. Зрештою ж пресі відомості в алогали
є настільки розбіжні, а конференція комуніка-
ції в тій справі настільки неясні, що про силу до-
сягання й фунції репараційного банку можна
було сидіти собі докладний образ пошпо після
публікації спільного акту знатоки.

Всього разом мають німці заплатити 36 міль-
ярдів і 883 мільйона марок, напрогні 37 років.
В абсолюті дума нім. платі в не якась, прибли-
жно 33 мільярди, при чому диференція 3%, міль-
ярда випадає есентуально на німецьку користь
при певних передумовах справного функціонування
репараційної платінгової машини. Коли порівняти
ці числа з поневісними бажаннями, то слід ствер-
дити, що німці всеякши несли немало виторгу-

вати. З версальських 140 мільярдів, а то в більшій
зробилося в плані Доуа 42 мільярди. На репарації
конференції миттєві ждали 30 мільярдів, до-
далися на 36%, а дісталися в дійсності 33. Крім
того німці мусили перебрати на себе гарантію на
протязі 22 літ після закінчення платі шість планів
Юнга, а саме: в справі міжлітальських борів, що
будуть зобов'язані вирішувати зі своїх фондів
есентуальні недобори міжсоюзних держав. Зре-
штовж німці прийняли цілий репар. план з рядом
застережень таксамо фінансового як політичного
характеру, які уможливають німцям міжнарод-
но поміч у відбудованні репараційних рат як та-
кож есент. ревалю цілого плану. На закінчення
не від речі буде пригадати, що французі запла-
тили німцям після війни 1870/71 р. п'ять мільярдів
зол. франків і що абсолютна вартість капіталу
була тоді вища ніж тепер.

Зенон Пеленський.

Фермент в Індіях.

Сутичка між національно-політичними і со-
ціальними змаганнями.

„Берлінер Тагеблат“ надрукував цікавий до-
пис Кляпоцеля, свого спеціального кореспондента
в Бомбеї, під заголовком „Гангі чи Індія“ про
економічну боротьбу індуського робітництва.

На початку свого допису Кляпоцель звертає
увагу на те, що в Європі з деяким зацікавленням
слідять за розвитком боротьби за політичну не-
залежність Індії, але дуже мало звертають уваги
на те, що там останніми роками поруч чисто по-
літичного руху ведеться також велика еконо-
мічна боротьба індуського робітництва. „В Індії,
— пише Кляпоцель, — боротьба відбувається те-
пер не лише під прапором Гангі, але також під
прапором Індія“.

І справді, в 1927 р. в Індії було 129 страйків,
у яких брало участь 132.000 робітників. В році
1928 число і розмір страйків були ще більші.
Страйк робітників барошаного промислу в Бом-
беї тягнувся 6 місяців і в ньому брало участь
150.000 робітників.

Кляпоцель дає таке освітлення цьому страй-
кові:

„Він показує, що повстає новий рух, який
пробує з зорем іншого погляду підходити до роз-
в'язання не лише господарських, але також полі-
тичних проблем Індії. В Індії знали досі лише
одну доктрину: „Все нещастя походить лише від
панування чужинців, не може бути ніякого по-
ліпшення, поки це панування буде продовжу-
ватись. Вся національна енергія треба звернути
виключно на боротьбу за національну незалеж-
ність, а всі інші справи відложити аж до часу,
поки не буде досягнута ця ціль“. Тут сходиться
між собою обидва крила, незалежницьке й авто-
номістичне, індуського національного конгресу.
Однак страйкуючі робітники Бомбеї стоять під
впливом політичної групи, яка пропонує їм:
„Боротьбу за нашу свободу не можна вести лише
на політичному ґрунті. Ваших інтересів не бу-
дуть боронити люди, які економічно є вашими по-
рочами. Ті самі фабрианти, які підтримують на-
ціональний рух, відкидають ваші домагання до
забезпечення мінімума життя. Нема ніякого сен-
су боротися в ім'я за „свободу“, яка замислює-
ться пануванням настільки нас під владою євро-
пейської капіталістичної класи Індії. Ваша бороть-
ба не може бути буржуазною, дивольною бо-
ротьбою, але ви мусите вести свою власну влас-
ну боротьбу“.

На думку Кляпоцеля індуський визвольний
рух зовсім диний на боці всі соціалістичні про-
блими. Тимчасом економічне положення не лише
індуського робітництва, але також великої біль-
шості індуської інтелігенції є несприятливо зле.

Гому ці групи пробують організувати боротьбу за поліпшення свого становища вже тепер і не відволікаються лише тодім тасом боротьби за національну незалежність. І в поборванні цього соціального руху англійська влада в Індії та провідники націоналістичного індуського руху йдуть разом.

Плян роззброєння Гувера.

Минулої неділі президент Злучених Держав Гувер відбув довшу конференцію з державним секретарем моринарнік Адамсом і рішив покинути адержати проект бюджету морського міністерства, який мав бути внесений 1. серпня. Гувер має надію, що який пошастило протягом короткого цього діляти бодай до принципіального порозуміння з Англією щодо загального обмеження морських зброєнь, то Америка могла би не приступати до будови нових 15 кружляків, яку ухвалив конгрес на своїй останній сесії.

Перемога англійської партії праці підчас виборів відкриває добрі нагоди щодо скликання нової конференції в справі морських роззброєнь. Незадля заява американського державного секретаря Стімсона про те страшенне обтяження, яке несуть зі собою морські зброєння, мала велике, хоч тільки теоретичне значіння. Тепер президент Гувер рішив зробити ще крок далі. Він сплинив внесення до конгресу нового проекту бюджету морського міністерства, і новий американський посол Доу, який везабаром виїздить до Лондону, повезе з собою для англійського уряду конкретний американський плян щодо встановлення відносної сили воєної флотії різних держав.

За океаном.

35-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Свято вложення угольного каменя в новий дім Українського Народного Союзу в Джерзі Сіті.

З американської „Свободи“ довідуємося, що в Джерзі Сіті (Злучені Держави) відбулося дня 12. травня (неділя) з нагоди 35-ліття Українського Нар. Союзу велике свято української еміграції, а саме: торжественне вложення угольного каменя в новий дім Українського Народного Союзу, що є найсильнішою українською есекураційно-допомоговою організацією в Америці. Органом Українського Нар. Союзу є одиникий в Америці український національний щоденник „Свобода“. Свято відбулося напередодні XVII. конвенції (загальних зборів) Українського Народного Союзу і тому приймали в ньому участь представники всіх осередків української еміграції у Злучених Державах.

Свято почалося походом з Українського Дому до нового дому Українського Нар. Союзу. В поході взяло участь 6 тисяч учасників. На переді йшла в одностроях сотня січовиків з Нью-Йорку з прапорами Січі ім. Хмельницько-

го і Чорноморської Січі. За січовиками сідували дітчата і хлопці зі школи балетмайстра Авраменка. Далі йшли відділи Українського Нар. Союзу зі своїми прапорами. На чолі походу йшов голова святочного комітету разом з представником міста. В часі походу грали три оркестри. Перед Сітні Гол побудовано трибуну, на якій стояли найвищі урядники міста і поздоровали похід. Перед новим домом Українського Нар. Союзу промовив представник міста Мек Гаверн, повітав святкуючих від міста і представив мейора Френка Гейга. Гейг виголосив довшу промову, в якій висловив радість з приводу того, що в Джерзі Сіті має свій осідок така організація, як Український Нар. Союз.

По тих промовах доканоно акту вложення угольного каменя. Камінь посвятив о. В. Сполітакевич, головний радний Українського Нар. Союзу. Угольну грамоту підписали мейор (бурмістр) Гейг і чотири інші комішенери (радні) міста, що прибули на свято, а по них положили свої підписи члени езекутиви Українського Нар. Союзу. Потім виголосили промови голова Українського Нар. Союзу Т. Грицей, ред. О. Ревюк й І. Камшанюк. Місцевий хор відспівав гимн Українського Нар. Союзу, скомпонований на це свято М. Гайворонським до слів члена Союзу і січовика С. Мусійчука. Крім того промовляли ще Р. Слободян, Л. Свистун, як гість з Канади, С. Ядловський і д-р Мишуга.

Пополудні того самого дня відбувся святочний концерт. По концерті була святочна вечера, в якій взяла участь представники міста з мейором на чолі. При вечері виголошено 14 промов, між якими виступали О. Д. Стеткевич з мистецькою грою на скрипці, а Віра Стеткевич з грою на п'яніно.

При вкладанні угольного каменя в новий дім Українського Нар. Союзу виголосив, як сказано, промову ред. В. Ревюк в англійській мові, дякуючи мейорови (бурмістрови) міста, комішенерам (радним) та іншим американцям за участь в українському національному святі та за їх прихильність до нього і до української установи. В часі вечері промовляв по англійській між іншими також суддя Мек Гаверн, який зазначив, що в своїй судовій практиці стрічає він злочинців серед різних національностей, але не пам'ятає ще, щоб який злочинець, поставлений перед нього, зачислив себе до української національності. Це знак, що українці високо моральні та культурні. Він побажав, щоб українці ще більше скріплялися матеріально, організаційно, щоб жили в згоді та братерстві на вільній американській землі. Ред. Ревюк виголосив у часі вечері обширну промову в англійській мові, щоб його могли зрозуміти американці, в якій ділився своїми враженнями зі свого побуту у рідному краю та змалював у ярих красках ті відносини, серед яких приходиться жити та вести боротьбу за своє існування нашому народові. Згадав також про свій запові-

джений Т-вом українських письменників і журналістів у Львові виклад, але не відбудити з незалежних від Т-во причин. Ті причини він подав у своїй промові.

На другий день, 13. травня почалися ділові наради XVII. конвенції Українського Народного Союзу. В цьому році минає 35 літ від повстання Українського Народного Союзу і тому ця конвенція має характер ювілейної. Про саму конвенцію та її ділову працю напишемо іншим разом. Тут зазначимо тільки, що при самому відкритті конвенції було присутніх 330 уповноважених делегатів.

Ватикан й українці.

На маргінесі ромунсько-ватиканського конкордату.

Українці греко-католики до захоплення української Буковини ромунами входили в склад станиціславської дієцезії. Ромунський уряд, переводячи повну сепарацію буковинських українців від галицьких, навіть в релігійно-адміністративній ділянці, відравав українських греко-католиків від зв'язку зі станиціславським адміністративним центром, створивши для яких 150 тисяч українського греко-католицького населення стновище апостольського адміністратора.

Тепер і під тим оглядом має наступити зміна на гірше. Ромунський уряд заключає конкордат із Ватиканом, над якого ратифікацією саме тепер переводить дебат букарештенький парламент. Арт. 2-ий цього конкордату піддає українських гр.-католиків під юрисдикцію ромунського гр.-кат. єпископства, що має повстати на півночі Семігороду. Проти цієї постанови протестував у сенаті сен. д-р Вол. Залозецький, домагачись створення окремого єпископства для українців греко-католиків. Він вказав на непригожі комунікаційні зв'язки між Семігородом і Буковиною, на відмінність богослужбової мови, на ріжнці в культі та й на факт, що 30 тис. марядів-лїтерарів має своє окреме єпископство.

У зв'язку з конкордатом явився сен. Залозецький на аденції у папського нунція в Букарешті. На уваги сен. Залозецького відповів папський нунцій, що думка про адміністрування українських гр.-католиків викарієм іншої національності протичиться дугому конкордату. Нунціятура дбатиме про те, щоб становища новокерованого гр.-кат. єпископства в Семігороді не обсаджено духовником, що вестиме ромунізаторську політику. Денаціоналізаційної політики в гр.-кат. церкві українці не мають основи ляпати, бо нунціятура й Ватикан дбають про те, щоб ніодні католики не денаціоналізувалися. В конкордаті — мовляв — тільки на місце одного слова вставлено друге, а саме замість апостольського адміністратора українці матимуть єпископського адміністратора. Нунцій може обіцяти, що ніодні українська гр. кат. парафія на Буковині не буде обсаджена не-українським священником.

На маргінесі цих заяв й обіцянок папського

ПОС. ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

109

Самоврядування.

Ще одна діяльність повітової самоуправи.

Будова пам'ятника в Коломиї. Повіт Коломиї в порозумінні зі сусідніми повітами приступає до будови величавого пам'ятника марш. Йосифа Пласудського, для змелчання 10-н ліття польської державности. Кошти цього пам'ятника мають вносити понад 80.000 зол., а має їх покрити в цілості повітова і громадська самоуправа повітів коломицького, городенського, косівського, станиціславського і печеринського. Повітові старости визначають громадам висоту квот, які вони мають вставляти на цю ціль до громадських бюджетів.

Діяльність на санітарному полі. На удержанні повітової самоуправи є повітові й окружні лікарі. Цілий повіт ділиться на кілька лікарських округів у залежності від величини повіту і кількості населення. Наприклад у яворівському повіті є один повітовий і один окружний лікар, у косівському повіті є один повітовий і чотири окружних лікарів. Повітовий лікар має свій лікарський округ, а крім цього виконує загальний нагляд над окружними лікарями. Майже в кожному повіті існує одна або кілька протичахоточних станиць (порадень). В деяких повітах зорганізовані поради венеричних недуг, поради трахоми і поради для немовлят і матерей. Такі поради уділюють населенню повіту даром лікарських порад, оплачується тільки кошти ліків, далі платиться за уживання кременіної лямпи і т. п. З тих лікарських порад користає майже виключно міське населення. Сільське населення часто-густо навіть не знає

про існування лікарської поради. Бувають випадки, що лікарський і санітарний персонал поради зневажливо трактує українських селян. Нема найменшого сумніву, що поради лише тоді здобудуть довіря українського населення і причиняться до піднесення санітарного стану повіту, коли лікарі будуть знати душу населення, його мову, звичаї та обичаї, або іншими словами, коли для українського населення уділюватимуть порад лікарів української народности.

Так само, як кожний повіт ділиться на лікарські округи, ділиться він також на округи для повітух. За австрійських часів одна округна повітуха припадала на коло 10.000 мешканців і в повіті було від 5—10 округ для повітух. За польських часів кількість округ для повітух непомірно збільшено. В деяких повітах начислюємо до 30 таких округів. Завданням такої округної повітухи є нести безплатну поміч убогим поліжничим. Вони побирали за австрійських часів винагороду від громад, що входили до округу і то в двоякій формі, або громада платила їм окремо за кожну уділену убогим поліжничій поміч, або вони побирали постійну невеличку річну платню. Тепер повітова самоуправа примушує громади, щоб вони платили повітухам річну платню, хоч це суперечне з обов'язковим ще розпорядком з 1891 р. При налаштуванні повітух кермуться повітові виділи і лікарі політичними оглядами, бо іменують округними повітухами майже виключно особби польської народности. З цього бачимо, що повітова бюрократія віме навіть справу іменування округних повітух зробити засобом скріплення впливів польського елементу по українських селах.

Санітарний стан деяких галицьких повітів

є дуже лихий. Напр. у повіті Турка нема повітового лікаря. Особливо у гірських повітах Турка та Ліско поширюється в застрашочий спосіб чахотка, головню наслідком убожества населення і недостаточного підживлювання.

Самоврядні (комунальні) каси ошадности.

У зв'язку з обговорюванням діяльності повітової самоуправи сплинуло коротко також на діяльність повітових і міських кас ошадности. Теперішній уряд зуживає багато зусиль, щоб поставити і гарно розвивалися самоврядні (повітові і міські) каси ошадности. Таким чином він хоче досягнути двояку ціль: господарську і політичну. В господарській ділянці хоче уряд при допомозі самоврядних кас поширити ідею ошадности серед широких мас, а в політичній ділянці приєднати народні маси для політики теперішнього уряду при допомозі достарчування тального кредиту тим верствам населення, які не мають доступу до великих фінансових інституцій.

Розпорядок президента Річпосполитої з 13. квітня 1927 р. (В. з. Р. П. ч. 38 поз. 339 про самоврядні (комунальні) каси ошадности) творить однакові законні основи для самоврядних кас в цілій державі. Від того часу датється повільний розвиток тих інституцій зокрема на землях, що були під російською владою, де давніше взагалі не було комунальних кас.

До розпорядку президента появилися виконавчий розпорядок міністра внутрішніх справ у порозумінні з міністром скарбу з 26. березня 1928 р. (В. з. Р. П. ч. 44. поз. 424), який побіч різних постанов подає зразковий статут для таких кас.

На основі тих постанов є самоврядні каси самостійними правними одиницями. Самовряд-

нунція в Букарешті, можна хіба пригадати по-словину про обидянку-цяцянку. Заяви в обидянку одні, а постанови конкордату другі. Зайвим було би пригадувати, що саме католицький інтернаціонал при перевазі сильнішого делегату денационалізаційну політику. Відносини в Польщі є цього найкращим доказом. Постанови польсько-ватиканського конкордату, на яких основі допускається зміну додаткових богослужень в римо-католицькій церкві тільки за згодою єпископів (розуміється, польських, бо інших нема), а даліше піддання „навернених“ католиків східного обряду під юрисдикцію польських єпископів (в Луцьку, Пивську і Вильні), та алязана в тим денационалізаційна політика зовсім не промовляють в користь аляз в обидянку папського нунція в Букарешті. Навпаки, є це змагання ромуни захопити в свій полон і в рамки денационалізаційної політики греко-католиків українців, як уже захоплено в ромунізаторські класи прагославних українців. В світлі того, що кандидати на священство будуть виховуватися в ромуніській гр.-кат. духовній семінарії під тиском ромунізаторських тенденцій. — обидянка папського нунція про необхідження українських гр.-кат. парохів на Буковині не-українськими священниками в справі тільки цяцянку. Зрештою, нунція може все обидянку, але це не матиме ніякої обороняючої сили для його наступника. Тільки створення окремого гр.-кат. єпископства для буковинських українців може бути запорою перед ромунізаторськими тенденціями в українській гр.-кат. церкві на Буковині. І тому буковинські українці гр.-католики повинні настоювати на створенні окремого єпископства, щоб не впасти жертвою денационалізації під католицько-ромуніським прапором.

Зміст листа марш. Пілсудського.

У листі до судді найв. суду Залеського в справі 6. мін. Чеховича марш. Пілсудський вияснює генезу бодж. переступлень і чому не звертається до союму в справі затвердження тих переступлень. Перший сойм, каже марш. Пілсудський, був негідний цього. Теперішній також не втішається його симпатією. Бартель і Чехович звертали марш. Пілсудському увагу на порушення законів, але він цього не признає. Нарочно казав провокувати з рах. замкненнями в справі бодж. переступлень, аж минула сесія. Устрій ради мін. Пілсудський так зреорганізував, що ніякий міністр не мав права комунікуватися зі соймом без його дозволу. Справи підвешки дисп. фонду президії ради покине не хоче торкати і зазначає, що поручив мін. Чеховичеві виплатити 5. міл.

Мекдональд одержав місію створити кабінет.

Дня 5. червня передпол. король прийняв Мекдональда. Мекдональд на пропозицію короля згодився створити кабінет, якого буде шефом.

на установи (повітова самоуправа, міська рада), що організує касу, відповідає звичайно на основі постанов статуту не лише за щадинці вкладки, а також за всі без винятку зобов'язання каси. Кожна самоуправа каса мусить мати акадамовий капітал у висоті щонайменше 5.000 зол. Крім цього виконавчий розпорядок накладає на самоуправну установу обов'язок побіч акадамового капіталу достарчити касі ощадності відповідний фонд на кошти зорганізування і урухомлення.

Взагалі влада старається, щоб повітова самоуправа достарчила касі як найбільші грошіві засоби і в цей спосіб уможливила розвій самоуправних кас ощадності.

В Польщі існує три ревізійні союзи для самоврядних кас ощадності. Східно-галицькі каси ощадності підлягають Союзови польських кас ощадності у Львові. Цей союз переводить ревізії книговодства і касовості. Зате нагляд над самоврядними касами ощадності виконує євеклада, а початковий нагляд міністер внутрішніх справ у порозумінні з міністром скарбу. З цього слідує ясно, що політична адміністрація, виконуючи нагляд, провадить також зглядно нагляд касам ощадності свою економічну лінію. Самоврядні каси ощадності, які основує і за діяльність яких бере поруку самоуправа, не є проте самоуправними інституціями, незалежними від політичної адміністрації.

Дня 31. грудня 1928 р. минула прекалюзна речниця припоровування статутів кас ощадності до розпорядку президента.

(Починається далі.)

Після протижидівських демонстрацій.

Уряд замкне янші школи?

„Хвіля“ довідується, що мін-ство ви. справ рішене на випадок дальшого страйку, який проквітнувала молюдь львівських вищих шкіл, звернутися до мін-ства освіти з внесенням негайно замкнути всі львівські вищі школи на два місяці.

Еп. Лісовський виключає жид. провокацію.

Дня 5. червня в 24. год. вночі пресоє бюро громадської старости видало такий комунікат: „У зв'язі з невідповідним поведінням дітей жидівської гімназії при вул. Жигмунтівській підчас процесії 2. п. м. задля задокументування безосновності всяких звинувачень про можливість провокації реп. почувань явилася вчора делегація рабінів до архієпископа. Делегацію рабінів: д-ра Фрайнда та д-ра Лезина прийняв еп. д-р Лісовський. Рабін висловив жаль і рівночасно вказав, що неможливо була провокація з боку шк. дітвори, яких вони моральними та духовними провідниками і виховують їх у дусі пошанування релігії та почувань інших горожан.“

Еп. Лісовський сказав рабінам, що згорі не вірив у можливість провокації, а поведіння дітей трактував як звичайну рекреаційну сваволю, та рівночасно висловив жаль з приводу жалюгідних подій, які навістили культурні об'єкти жидівського населення.

Нові корпорантські демонстрації.

У дальшій частині комунікат громадської старости повідомляє: „Вчора веч. несподівані чинники зпозим акад. молоді знову старалися напустити публ. спокій. В кількох місцях міста зібралися більш громадські, які намагалися демонструвати, з товстими палицями в руках. Після спокійного кождохасного візвання адмін. урядовців, щоб розійшлися, з огляду на опірне становище поліції мисля розгання демонстрантів. Около 21.30 год. акад. молоді (корпоранти) уладили віче в будинку університету, проти заборони сенату та ректора. Віче закінчилося ухваленням політ. резолюцій, звернень проти держ. влади. В год. 22.30 був повний спокій. Тоді, як відбувалося віче, громади демонстрантів із численними суспільними шумовинами старалися здемонструвати каварню „Де ля Пе“, але поліція в пору перешкодила цьому, розганяючи демонстрантів.“

Арештовані в слід. в'язниці.

Арештовані в понеділок студенти під закладом участі в протижидівських ексцесах сидять у слідчій в'язниці окр. карного суду. Дня 5. червня пересушали їх знову, тому справа випущення їх на волю не могла бути розглядана на вчор. засіданні радної палати. Порішуть це щойно інш. 6. червня.

Становище Союзу польських адвокатів.

Голова Союзу польських адвокатів ада. Тіль вислав письмо до членів союзу, в яким повідомляє, що з професорських кол університету звернулася до нього, щоб члени союзу схотіли боронити арештованих академиків і задля цього щоб скликали спец. засідання. На засіданні кількох бесідників застерігалось проти того, щоб арештованих учасників ексцесів уважати ідеалістами та відмовилися взяти на себе їх оборону. Ада. Тіль сказав, що союз як такий, осуджує ексцеси, але вважає, що ці члени союзу, які займаються карною обороною, повинні безплатно боронити обв. академиків. Кількох зголосилося.

Демонстрації і страйк.

У вівторок веч. якийсь анонімовий комітет видав до „загалу польської акад. молоді Львова“ відозву, яка звинувачувала до ген. страйку аж поки не „дистануть сатисфакції від громадської старости і поки арештованих товаришів не випустять на волю“. Страйк винявся так, що всі вищі школи обсадили члени страйк. комітетів, які не впускали тих, що хотіли йти на виклади, а навіть перервали іспити.

В год. 6. веч. студенти зібралися перед польським Акад. Домом при вул. Лозинського. Тут уформували похід, на переді якого один студент віз на мітлі картон із написом: Реквієскат ін юдеа паце. Всі співали на ноту: „Ми перша бригада“ спаравозовану пісню: „Каштанка, що кобила лиса, каштанка це є символ наш“ і т. д., а кінчали рефреном, „здох канарок, здох канарок“ і т. д. На Академічній вул. біля дороги демонстрантам, тому вони пішли на вул. Зіморівича. Там здогонили їх поліція й арештувала студ. Леховського, який віз тачку. Кількох „арештували“ академіки, занесли на вул. Романовича, де повисли на шнурі на ліхтарню

Корпорантські „войовники“.

Кілька фактів і уваг з приводу понеділкових подій.

Від кількох днів „Львів робить „оригінальне“ враження. Вулицями скуються поліції з найкращими багнетами, поклади (на вул. Підвалля, Зигмунтівській і Тересі) можна задримити естаки товченого силі, довкола університету снують турти польських корпорантів, що — проголосячи страйк — не впускають на виклади студентів-українців, жидів і ліво-настроєних поліції. Жидівська й жидофільська преса переповнена адерними описами протижидівських ексцесів і загальним блянсом знищення, довершеного жидівських установ (в редакції й друкарні „Хвіля“, в жид. академічному домі, в гімназії то-що), а „паролова“ скромно займається „наслідками недільних подій“. Адміністрація (поліція й постола) вкладає комунікати, складають заяви, а жидівські громадянські чинники ухвалюють резолюції. Без сумніву, відомі понеділкові (а не недільні) події телеграфічні дрозди розносять по широкому світу.

Героями останніх днів у Львові є польські корпоранти, а жертвою жидівські установи. Корпоранти й корпоранти ось так характеризують на сторінках „Дзєнік-а „Людз-ого“ якийсь студент-песієвець:

„Корпоранти мають на меті „товариське вишанування своїх членів, щоб вони — найщиріше колись серед т. зв. „ліпших сфер“ — вміли аберіти відповідні маніри. Вже в своїй основі мають вони виховати студентську молюдь для буржуазії. До тієї цілі служать окремий стрій і окреме в своїх групах життя. Корпорант уважав себе чимсь вищим від пересічної людини. Студентська молюдь інших національностей негідна є чести належати до корпорантів. Корпоранти різко займаються суспільними квестіями. В своєму розумінні є вони чистої крові поляками і безпастерезними визнаваннями Табору Великої Польщі. Як такі перші вступають до наступу проти молюді інших національностей, при домогній палач обороняючи національну честь. З прикриттям готяться ствердати, що досить легко здобувати вплив серед студентської молюді. Причини цього треба шукати у вихованні молюді перед її прибуттям до високої школи. Нинішня система виховання в середніх школах спричиняє, що абсолюте і з патентом зрілості не є аристократ. Корпоранти із суспільної точки погляду є ще в тому швидкі, що — хоч в першого погляду апатичні — є вони авангардом фашистського руху. Становище корпорантів у суспільних квестіях є таке реакційне й таке антидемократичне, що перш за все викликає здивування, як так може думати молюда людини.“

На нашу думку, є це дуже неповна й похвальна характеристика корпорантів. Та ми адержуємося від її доповнення. Вже в цього вистане, щоб асудувати собі, чому героями останніх днів є польські корпоранти. Готяться ще пригадати, що вступом до понеділкових подій на терені Львова була недавня білка між польськими і жидівськими корпорантами в ресторани на Погуляні. А що безпосередньо спричинило понеділкові події? Посереді спричинників корпорантських демонстрацій і здемонстрування жидівських установ твердають, що учні жидівської гімназії (при вул. Зигмунтівській) обещали в невідомо польсько-католицьку процесію, вкладаючи в неї куснями гнімів і шматками хліба. Ця погрозка, поширена ендецьким „Львов. Курєр-ом Пор.“, викликала відповідну реакцію. На вічач — зовсім природно — не лише осуджено поки-що нестверджену погрозку про поведінку жидівської середньшкільної молюді, але й відповідно її побільшено. Поліція розпочала слідство і в понеділок видала комунікат, в якому читаємо, що

„з вікон жидівської гімназії мали посылатися на проходячих учасників процесії відломки тинку, при чому процесійні особи мали бацити, що з вікон тієї гімназії одшувувало учасників процесії. У зв'язку з отсим інцидентом, якого корпоранти досі не устійли, поліційні органи переступають слідки. Усвідомлення фактичного стану спричиняється з трудностями тому, що на відкладі звинувачення виступили свідки, які обертаються в сфері акадамічних тверджен.“

Тимчасом наступила реакція. Товня демонстрантів-корпорантів напала на редакцію й друкарню „Хвіля“, на жидівську гімназію при вул. Зигмунтівській, на жид. Акад. Дом при вул. Тересі, де спричинено величезне спустошення. Окремі, де спричинено величезне спустошення, а відповідно поліція видала новий комунікат у зв'язку з арештуванням більшої партії ексцесів (около 40 осіб), в якому аномлює:

„Дальше слідство в напрямі вислідження подій в часі процесії Божого Тіла в університетській вулиці до утішення слухності демонстрантів швидко поступав вперед і вже сенька. Слідство швидко поступав вперед і вже тепер можна ствердити, що ціли озвужені по-

медиків супроводжує несе кількацяттеро дітей з жіноцької гімназії при вул. Зигмунтівській".

Годиться ще додати, що провідник цієї процесії кс. В. Рокіцький не може нічого певного сказати про збещення процесії учнями жіноцької гімназії. Він заспокоєється тільки тим, що — як каже — „не виключують випадків, стверджених поведінкою сумнів свідками і поліційним комунікатом, а яких я не задавався — тим більше, що всі люди співали в супроводі оркестру".

Так у світлі поліційних комунікатів і кс. Рокіцького представляється одна сторона медалі, а другу являють нам повні жаху описи сюррегістичної „Хвилі", які у нас були вже коротко ареферовані. В окремих статтях: „На румовищах шкільних саль", „На румовищах варварських експесів", „Жид. Акад. Дім після бестіяльської навали" — тягнуться вичерпуючі описи понеділкових подій, відтворюється картини руїнації та подається фотографії знищення лінотинів, інтертипів і порожняканих черенків та друкарського складу. В ч. 3664 (з 6. п. м.) „Хвиля" подає:

„Для стислості ще раз категорично годиться підкреслити, що редакція нашого щоденника, повідомлена в час про підготовку експесів, ще коло 7-мої год. заарештувала Городське Староство. Державний урядовець обійняв негайно видати відповідні заарештування. Як пізніше виявилось, відсіч поліції була значно спізнана, бо відділ прийшов по всьому (що, зрештою, признає офіційний пресовий комунікат поліції). Всяке заарештування поліції й алярмування офіційних чинників було безуспішне, що, зрештою, ми вже вчора підкреслили. На жаль, у Львові, у воевідському місті, стався факт, що іза відсутності воеводи Голуховського і нач. Вид. безпеки Роговського не було чинника, який інтервенював би в час і з такою енергією".

Кепсько функціонували тоді й телефони, а телефоністи виправдувалися недостатнім функціонуванням автоматів.

У вівторок передвечір, в доручення прок. Свободи на місцях дефастації явилася судова комісія, яка заарештувала хід нападу і розміри шкід. Одночасно поліційний фотограф поробив знімки.

З приводу понеділкових подій міністерство внутр. справ видало комунікат, в якому звітсьоме:

„Хоч досі не маємо докладного опису випадків підчас процесії — має їх доперва устійняти слідство — то одначе на основі дотеперішніх реалій треба ствердити, що в прив. коєдукаційній гімназії була павза і діти кричали досить голосно. Той переск міг мабуть викликати згіршення серед учасників процесії. Однак протягом неділі не було ніяких випадків. Аж у понеділок після полонотатив в „Кур. Пор.", органі народової демократії, прийшло до гілних сповіданних випадків. Поведення властей безпеки є предметом розслідування спеціальної комісії, яка — розуміється — устійняє, а чийби вини прийшло до злемовування гімназії, редакції щоденника „Хвиля" і Жид. Акад. Дому. Одночасно ведеться слідство проти винуватців нападу, а про його висліди буде виданий спеціальний комунікат".

Так у загальному представляються обі сторони медалі. Корпоративські експеси на широку шкалу з демолуванням установ, нищенням їх майна і т. д. отсе вже вадуге відбуваються на терені Львова напротямі бижучого шкільного року. В листопаді 1928 р. були вони звернені проти українців, а тепер проти жидів. На всякий випадок жиди є у без порівняння кращому становищі від українців. Експеси в нищення їх майна тривали всього один день, а радше вечер. Українці протягом трьох днів мусіли придивлятися наступам на свої установи, а навіть на приватні доми. В жидівських установах відляється судова комісія, поліційний фотограф робить знімки, а в українських установах не відляється ніхто крім поліції, між іншим із заборорою робити приватні фотографії знімки. Частину теперішніх експедентів поліція арештувала і вже віддала судові, а тоді не арештовано нікого, не роблено ніякого слідства. Все-таки жиди в їх установах є в кращому становищі.

По широкому світі.

Президентом Греції вибрали вадуге Кондуріотиса 250 голосами проти 8.

Франція та Туреччина мали порозумітись щодо спірних кордонів Сирії.

Турецький прем'єр Ісмет Паша виголосив довше експесе про внутрішню та закордонну політику, після чого палата висловила урядові довіру і припинила свої наради.

В Італії мають намір продовжити військову службу в 30 літ до 50.

На теми громадських податків.

Справа „окремої дорогової оплати", наложеної на священників.

В ч. 4. „Ниви" подано, що воевідства з поланком на § 25 конкордату відкинули відкляки священників у справі дорогового податку і наказали їм платити цей податок титулом посідання ерекціонального ґрунту.

Передовсім справлення малої похибки: § 25, себто арт. XXV. конкордату цілком не відноситься до податків, але арт. XV.

Арт. XV., на який покляються воевідства, звучить дослівно так: „Духовні, їхні маєтки і маєтки правних осіб церковних і чернечих підлягають оподаткованню нарівні з особами і маєтками горожан Річпосполитої і світських осіб правних". По думці цього артикулу священники платять нарівні з другими державні податки враз з додатками на самовраді, комунальні, воевідські і повітові авязки. В тих додатках є і податок на воевідські і повітові дороги. Від такого дорогового податку очевидно ухилитися не можна і безперечно всякий відкляк мусить бути ухилений по думці Арт. XV. конкордату.

Інша річ щодо податку дорогового, як „спеціальної оплати дорогової". Цей податок на основі „Наказу платничого" вимірюють на основі арт. 19 і 23 дорогового закону про будову й утримання публичних доріг з дня 10. грудня 1920 р. Д. З. Р. П. ч. 6/21. поз. 32 і на підставі арт. 31. закону з 11. серпня 1923 про тимчасове урегулювання комунальних фінансів Д. З. Р. П. ч. 94. поз. 747. Наведені артикули обох законів саме промовляють проти виміру і так:

Арт. 19. закону з дня 10. грудня 1920 поз. 32 звучить:

Budowa i utrzymanie dróg wojewódzkich i powiatowych dokonywa się z funduszy wojewódzkiego względnie powiatowego związku samorządowego. Fundusze te tworzą się z źródeł samorządowych, bądź też z opłat specjalnych na ten cel przeznaczonych, a uchwalonych przez wojewódzkie względnie powiatowe związki samorządowe".

Джерела фондів воевідського зглядно повітового звязку самоврадного це податки до державних податків і їх оплачують всі оподатковані. Хто знова має платити „спеціальні оплати", це закон виразно означає. І так арт. 23. закону з дня 10. грудня 1920 поз. 32 виразно постановляє:

„Otrzymujący z budowy lub utrzymania dróg szczególne korzyści, lub też nadmiernie używający drogi jak np. kopalnie i inne przedsiębiorstwa, mogą być pociągani do udziału w kosztach budowy i utrzymania dróg... przez odpowiednie związki samorządowe na rzecz dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, o ile przed tem nie nastąpi dobrowolna w tym względzie uгода".

Арт. знова 31 закону з дня 11. серпня 1923 поз. 747 звучить дослівно так:

„Związki komunalne winne pobierać na pokrycie kosztów założenia i utrzymania urządzeń i zakładów dobra publicznego specjalne dopłaty od tych właścicieli nieruchomości, przedsiębiorców przemysłowych i handlowych, którym te urządzenia i zakłady przynoszą szczególne korzyści gospodarcze lub udogodnienia. Wysokość specjalnej dopłaty winna być stopniowana w stosunku do wartości osiągniętych korzyści gospodarczych względnie udogodnień".

В розумінні тих законів по думці наведених артикулів приходства не можуть бути потягані до плачення спеціальних дорогових оплат, бо приходства „не отримують з будови і утримання доріг особливих користей ані намірно не уживають дороги як напр. копальні, фабрики і інші підприємства". Таксамо дороги як „урядження і заклади публичного добра не приносять особливих користей або удогіднень" приходствам, бо приходства не є ніякими ні господарчими ні промисловими чи торговельними підприємствами, але установами культурно-релігійними характеру загального добра. Душпастирі ведуть метрики, поціроби і для держави. Вільна половина урядовання парохіяльних урядів то переписка а ріжними державними урядами. А ерекціональні ґрунти служать на утримання душпастирів і є тим, чим є платня кожного урядовця державного чи самоврадного. Приймаючи ґрунти ерекціональні, які становлять конгруу душпастирів, яко підставу до виміру спеціальних оплат дорогових, належало би в послідовності вимірити такі самі оплати і від всіх платень державних і самоврадних урядовців.

Крім цих загальних мотивів, які промовляють проти дорогового податку як спеціальних доплат є ще мотиви льокальні. З малими війниками парохії є пониже конгруу, отже весь парохіяльний ґрунт становить конгруу. У члених парохіях ґрунту так мало, або ґрунт так лихний, що не вистарчає навіть на покриття домашніх потреб. В інших парохіях знова душпастирських є заціда-теді або священники ставні, немічкі, які не ведуть

ніякого господарства. Тут ніяк не дається попорівняти арт. 23. закону з дня 10. грудня 1920, поз. 32 ані арт. 31 закону з дня 11. серпня 1923 р. поз. 747.

Щодо громадських доріг, то річ маєється так: Правда, всі ерекціональні ґрунти лежать на обшарі парохії і душпастирі для цілей господарських уживають доріг громадських на рівні з громадянами дотичної громади. Але до утримання громадських доріг душпастирі поки-що не можуть бути потягані, бо згідно з законом громадським з р. 1866 §. 83 на терені бувшої австрійської адміністрації душпастирі вільні від дорогової prestaції, а тим самим і від всяких оплат на громадські дороги.

о. І. Яворський.

Як використати літо в місті?

Не багато в нас таких щасливих, що з першим горічким усміхом літа вилітають на села — до зелені піль та сніжани простору. Більшість міських робітників переважно інтелігентів, студентів, урядників, прислуги та всяких незасібних людей, котрих єдиним вичинком є неділля пополузіє, а й його вони часто-густо провають але, невдоволено і навіть глумо. Востанок мужики більше виходять на проходи поза місто на мечі тощо. Зате жіночі остають в місті та дорогий час марнують по домах і серед пиявулиць. І тому до них я нині звертаюсь, до жінок і душних бюр, холодних бібліотек, півсумерку хати, робітні чи крамляні. Не тільки святкові пополузіє, але й передвечірні чи вечірні година вони зужитковують але та не дбають за своє здоров'я. Міжним вілгута спина аж просить, щоб її трохи випрямили, клітка грудна так радо похлахла би владухом, ноги скорчені цілоденним сидінням так очоче бітали би з другими такими наваншпередки! М'яні забути, покриваленні серед цілоденної праці слід виправити руханкою, проходом чи спортом.

Чи багато жінок робить це? Виятати. Мабуть немає в них зроуміння потреби руху ватаї, а руханки чи спорту окрема. Мабуть не знають вони, що дві-три години виправ тижнево для здоров'я вартіше чим ліки, котрих не одва уживає на своєм малокровності, отому та різні преріжні болі. Далі, нинішня жінка стремить до зовсім чогось другого ніж те, що здоров'я та сила: вона хоче мати ліній, себто бути якнайвище розвинена, якнайсухорлявіша. І справді її бажання сповняється — коштом здоров'я, парвля та вдоволення з життя. Так вона забуває, що для неї правдивим добром і красою — є здоров'я та сила. І далі сидить в своїй хаті, вечорами виходить на брудну вулицю, до кіна чи каварні.

Міжним є вже своя площа (Сокола-Батька). Ін не заглянути і нам на неї? І справді, виправляють на ній молоді люди, бігають, скачуть, метуть кулею, ратиннем, тощо. Колиб так і нам спробувати? Вимах рамен, випруження стегон, — деж з здоров'я. Як там радісно, як свободно! Далі на вільнім воєдузі забуваємо, що в місті жде нас безліч дла та турбот, стаємо вряд, виправляємо втомлені м'яні та починаємо виправляти.

От де здоров'я, от де наш відпочинок та розривка! Вступаймо в члени жіночого спортового товариства „Стріла". Мало хто чув про него, бо його заснували щойно два роки тому назавтай досі його майже не було — головном жінкам браку вчительки руханки та провідниці спорту. Нині товариство має тренерку, молоду та енергійну фахову силу. Вже тепер відбуваються раз в тижне (в суботу від 5 г.) виправи на площі С. Б. (там і зголошуватися слід) воєми буде більше жінок-руханочок, тоді можна буде частіше виправляти. В неділі ч і свята будуть відбуватися походи чи поїздки поза Львів. Цеж вимріна нагода на декілька годин покинути місто, та відіхнути чистим повітрям лісів і піль. В гарачі літні дні буде товариство уладжувати лекції плавання. Тоді можна буде навчатися цього корисного, та здорового та приємного спорту. Богато, ще багато плянів має товариство. Колиб їх здійснити, то кожний день мав би користу для здоров'я та приємну галузь спорту і розривки.

Тількиж: покиньте отягленість, байдужість, жінки! Покиньте на голину свої власні заняття підвезіться від каньки чи бюрка та побіжіть до місто — на площу. Бо що робимо для нашого здоров'я? — Нічого! У інших народів спорт і руханка займають чільне місце в програмі для міського інтелігента (т-ки). Тому ці народи сильні і здорові. Їхні жінки беруть рекорди в змаганнях та приносять честь своєму народові. „Тренінг" слово незвичайно популяризоване серед західноєвропейських жінок. А ми? А наші жінки? Час перестати авжати руханку і спорт за одні з каньких собі екуличних годин шкільної науки, коїтру разом з опущенням школи остаєвається по са собою. Для здоров'я, відпочинку, сили і краси чейже найдемо годину-дві в тижне!

А тоді на площу „С.-Б.". Разом з другими членими „Стріли" ставаймо в ряд!

Д-н Софія Профанович.

